

Udvalget selv foreslaar en Affattelse af den paagældende Paragraf, der ikke vil være kongruent med Grundlovens § 82, saa vil dette Støttestpunkt i væsentlig Grad svinde. Kun et enkelt Medlem af Udvalget, det ærede Medlem for Vonsild (Jessen) har paaberaabt sig dette Synspunkt i samme Forstand som tidligere, og jeg vil da kun gøre opmærksom paa, at han selv er Medforslagsstiller til en Ordning, der ikke stemmer med Grundlovens Udtryk i den Hensende — hvad jeg altsaa paa ingen Maade bebrejder Udvalget — tværtimod, jeg tror, det her skal handle fuldstændig frit og saaledes som det anser for forsvarligt, thi her kommer det ikke i Strid med noget Grundlovsprincip. Den højtærede Minister gjorde nogle Bemærkninger til mig, lige over for hvilke jeg skal fremhæve, at naar den højtærede Minister mente, at min Paaberaabelse af Forholdet med Hensyn til Danefæ ikke gælder, fordi Chr. V. Danske Lov allerede har bestemt Forholdet med Hensyn dertil, nemlig at det ikke tilhører vedkommende private Ejer, men Staten, saa ser jeg ikke rettere, end at det er ganske det samme Tilfælde som det, vi her have; det er ogsaa en lovbestemt Servitut. Der er altsaa ved Chr. V.s Danske Lov en Servitut paalagt for den ene Art af Genstande, og den lovbestemte Servitut, vi her omhandle, gælder for en anden Art af Genstande. Det er noget, der findes i Jorden, hvad enten det er Vejmateriale, Guld eller Sølv, kan det blive Genstand for Lovbestemmelser, og det forekommer mig derfor ganske naturligt, at det bliver jævnført. Den højtærede Minister anførte, at Grunden, hvorfor man i sin Tid havde paalagt denne Servitut, hidrørte fra, at tidligere havde disse Genstande ingen virkelig Pengeværdi, og derfor havde man ikke Betæneligheder ved at paalægge en saadan Servitut; men jeg vil dog gøre den højtærede Minister og andre, der have gentaget samme Betragtning, opmærksom paa, at det er ikke fra gammel Tid, disse Regler gælde; de ere fastsatte Gang efter Gang, ja, de ere endogsaa udvidede. Ved Loven af 15de Maj 1868 bleve de samme Regler med Hensyn til Tilvejebringelse af Materiale til Veje ogsaa gjorte anvendelige paa Jærnbaner. Altsaa, paa et Tidspunkt, der endogsaa ligger senere end Grundloven, har man ikke desto mindre udvidet denne Servitut. Jeg indrømmer for mit Vedkommende, at der kunde meget let gøres Indvendinger herimod fra Grundlovens Synspunkt, men det har man ikke anset for fornødent i 1868 og i en Række senere Love, Love,

der gaa ned lige til den sidste Tid, har man gjort disse Bestemmelser anvendelige ogsaa med Hensyn til Jærnbaner. Det er altsaa ikke et Synspunkt, der kan gøres gældende, at det kan motiveres alene ved det paagældende Materiales Mangel paa Værdi. Naar jeg gjorde den Henstilling, at man mulig til 3dje Behandling kunde komme ind paa at redigere nogle særlige Regler for Benyttelsen af Strandbredden, er det selvfølgelig ikke min Mening, at man derved skulde komme til at afgøre noget som helst med Hensyn til Ejendomsforholdet til Strandbredden. Det vilde jeg være saa meget mindre tilbøjelig til, som jeg selv er ret betydelig Strandbredsejer. Jeg tror ikke, man skal gøre noget, der kan vække Strid derom. Det var heller ikke min Mening. Jeg har opfattet Reglen, som den staar i § 4, saaledes, at de Tilfælde ikke ere udelukkede, at der overhovedet ingen Erstatning gives. Naar man overlader til Synet under Hensyn til den Værdi, som den paagældende kan udbringe Materialet til, at bestemme den Erstatning, han skal have, saa ligger ogsaa deri, at hvor Tilfældet er af den Beskaffenhed, at Ejeren ikke kan udbringe Materialet til nogen Værdi, tilkommer der ham heller ikke Erstatning. I dette Tilfælde vil der ikke være Spørgsmaal om Erstatning for forvoldt Skade eller Ulempe; det bliver der jo nemlig ikke Tale om ved Strandbred. Dersom man forstaar dette saaledes, ser jeg ikke rettere, end at man uden paa nogen Maade at berøre Strandbredsejerens Ejendomsforhold kan tydeliggøre det paa den Maade, at man forstaar det saaledes, at der kan forekomme Tilfælde, hvor der overhovedet ingen Erstatning gives. Jeg vil atter tillade mig at henstille dette til det ærede Udvalgs Overvejelse.

Indenrigsministeren (*Bardenfleth*):

Jeg vil blot gøre den lille Bemærkning til det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Bojsen), at jeg tror, at der er en virkelig Forskel mellem den Indskrænkning, man forudsætter for Ejeren med Hensyn til Vejmateriale, og den, der er paalagt ved Reglen om Danefæ, der findes i Jorden. Med Hensyn til det sidste er Reglen den, at Danefæet tilhører Kongen, det vil sige Staten, det tilhører slet ikke den private Ejer, men Vejmaterialet, der findes paa en Ejendom, tilhører virkelig Ejeren med den Indskrænkning, at for saa vidt Kommunen har Brug derfor, kan den lægge Beslag derpaa, men i øvrigt kan Ejeren udnytte det saa frit, han vil.